

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen tekijät perustelevat aiheellisesti monimuotoisen luonnon hyötyjä lasten hyvinvointiin ja terveyteen. He esittävät, että Rovaniemellä selvitetään tavat, joilla varhaiskasvatuksessa voidaan lisätä lasten päivittäistä kosketusta monimuotoisen luonnon mikrobistoon. Lisäksi he esittävät, että päiväkotien pihojen korjausten ja suunnittelun yhteydessä huomioidaan tämän aloitteen sisältö.

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaa Rovaniemen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma. Luonto, luonnossa liikkuminen ja ympäristökasvatus on kirjattu vahvasti osaksi varhaiskasvatuksen arkea oppimisympäristönä.

“Ympäristökasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjata heitä kohti kestävää elämäntapaa. Ympäristökasvatus sisältää kolme ulottuvuutta: oppiminen ympäristössä, oppiminen ympäristöstä sekä toimiminen ympäristön puolesta. Lähiluonto sekä rakennettu ympäristö ovat sekä oppimisen kohteita että oppimisympäristöjä. Luonnossa ja rakennetussa ympäristössä retkeily sekä ympäristön tutkiminen ovat tärkeä osa varhaiskasvatusta. Myönteisten kokemusten kautta lapsi oppii nauttimaan luonnosta ja lähiympäristöstä ja hänen ympäristösuhteensa vahvistuu (s. 72).”

“Luonnon ja lähiympäristön kunnioittaminen ja siitä huolehtiminen on Rovaniemen varhaiskasvatuksessa luonteva osa arkea. Lapsia ohjataan sosiaalisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävään elämäntapaan. Aikuisten teot ja valinnat toimivat malleina lapsille. Toiminnassa hyödynnetään Rovaniemen varhaiskasvatuksen ympäristökasvatussuunnitelmaa (s.46).”

“Lähiluonto ja -ympäristö ovat merkittävä osa jokapäiväistä toimintaympäristöä. Luontoa hyödynnetään suunnitelmallisesti oppimisympäristönä kaikissa toiminnoissa. Lapsia kannustetaan leikkimään, liikkumaan, tutkimaan ja toimimaan lähiympäristössä. Ulkoilu, kaikkina vuodenaikoina, on luonnollinen osa rovaniemeläistä varhaiskasvatusta. Leikkipuistot, urheilualueet ja luontopolut laavuineen hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan jokapäiväisessä toiminnassa (s.48).”

“Saamenkielisessä varhaiskasvatuksessa luontoyhteys on sidoksissa tilakäsitykseen. Luonnon ja saamelaisen kulttuurin elinkeinoihin liittyvät elementit tulevat esille varhaiskasvatustyksiköiden sisustuksessa ja tilaratkaisuissa sisällä ja ulkona. Saamenkielisessä varhaiskasvatuksessa huomioidaan luonnon kiertokulku ja kahdeksan vuodenajan vuotuiskierto perinteisiin elinkeinoihin liittyvine töineen. (s.49).”

Rovaniemen kaupungin koulutuslautakunta on 14.12.2017 §121 hyväksynyt Päiväkotien suunnitteluohjeen.

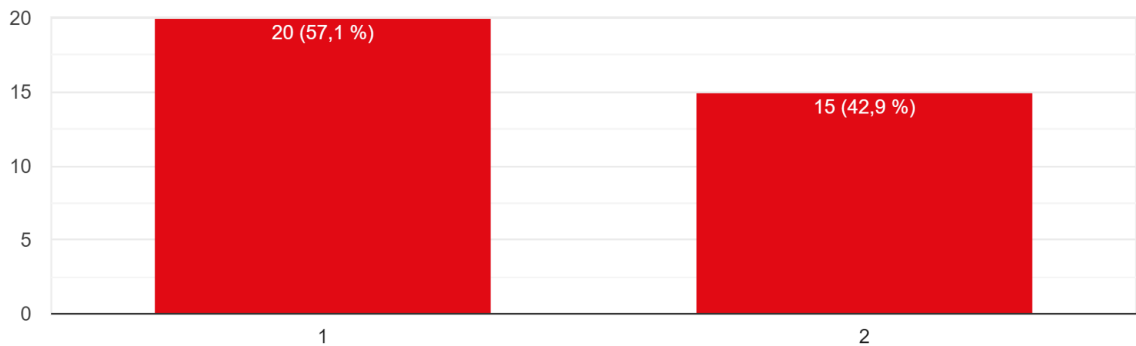
“Luonto, pihat ja muut rakennetut ympäristöt ovat myös varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Niin ulko- kuin sisätilojenkin tulee tukea lasten omaehtoista leikkiä ja

liikkumista, luovuutta sekä tutkimista. Piha oppimisympäristönä tarjoaa myös erilaisia kokemuksia ja materiaaleja (s.7).

Arviointikysely varhaiskasvatuksen yksiköihin

Päiväkotien johtajille sekä perhepäivähoitajille toteutettiin 7.3 - 22.3.2024 välisenä aikana arviointikysely luontokasvatuksen nykytilasta sekä kehittämisen mahdollisuuksista. Vastauksia saatiin yhteensä 35.

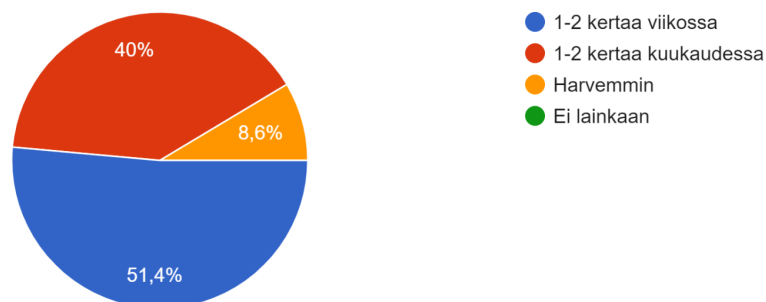
Varhaiskasvatuksen arjessa toteutetaan luonnossa olemista
35 vastausta

1= riittävästi

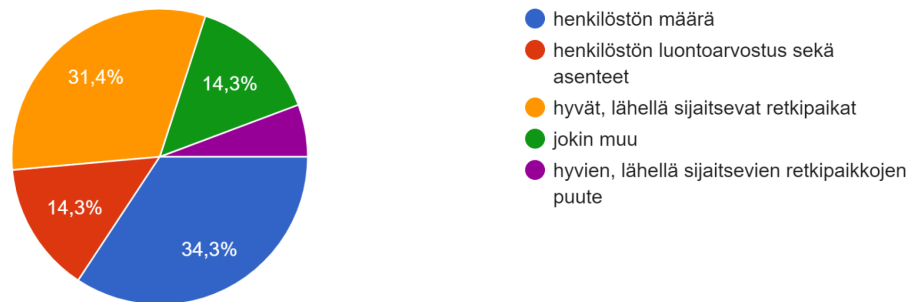
2= ei tarvittavassa määrin

Lapset retkeilevät luonnossa
35 vastausta

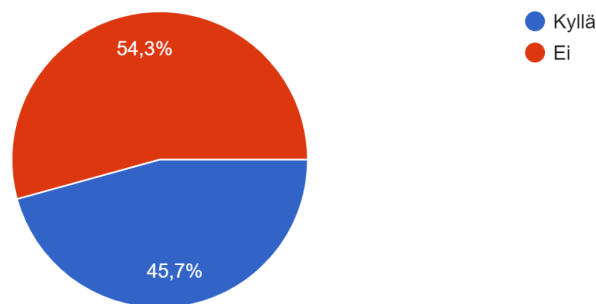
Merkittävimpiä lähiluontoon suuntautuvien retkien määrään vaikuttavia tekijöitä

35 vastausta

Päiväkodin / perhepäiväkodin pihalla on tällä hetkellä tarpeeksi mahdollisuuksia kosketuksiin luonnon kanssa

35 vastausta

Avoimia kysymyksiä:

1. Lasten päivittäistä luonnossa olemista varhaiskasvatuksessa voidaan kehittää tai lisätä seuraavin toimenpitein
 - Lähiluonnon hyödyntäminen toiminnassa ja suunnitelmissa. Luonto koettava helposti lähestyttävä paikkana ja henkilöstön osaamista on lisättävä luontolähtöiseen toimintaan. Luonto, ympäristö ja metsä on koettava koko päiväkodin yhteisenä asiana ja kaikki sitoutuvat siihen liittyvän toiminnan kehittämiseen.
 - Lapsille on puhuttava myös ympäristökasvatukseen liittyvistä asioista mm. eläimet, erilaiset puut, vuodenaikojen muutokset, maisemat ym. lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden.
 - Kasvattajien tulee myös pohtia omaa luontosuhdettaan ja pyrkiä siihen, että luonnosta puhutaan myönteiseen sävyyn.
2. Miten kehittäisit/parantaisit piha-aluetta lasten luontokosketuksen lisäämiseksi
 - Päiväkotien pihojen suunnittelussa on huomioitava tarve luontokosketukselle. Pihoista tehdään riittävän suuria ja huomioidaan metsäalueet ja huomioidaan että jos istutuksia tehdään, ne ovat lapsille sopivia.
 - Lisää puita, pensaita ja kasvillisuutta.

Tilapalvelut

Voimassa olevan investointiohjelman mukaan päiväkotien pihojen ja leikkivälineiden kunnostukseen on tilapalveluissa varattu vuosittain erillinen määräraha. Varattu summa kohdennetaan päiväkotien tarpeiden mukaan.

Yhteenveto

Vastauksena valtuustoaloitteeseen todetaan, että varhaiskasvatuksessa voidaan edelleen lisätä lasten päivittäistä kosketusta monimuotoiseen luonnon mikrobistoon.

1. Henkilöstön tietoisuutta, asennetta ja osaamista aiheeseen liittyen lisätään mm. koulutusten ja pedagogisten keskustelujen avulla.
2. Päiväkotien piha-alueiden luonnonmukaisuutta lisätään ja ylläpidetään määrärahojen puitteissa pihojen uudis- ja peruskorjauksissa.
3. Päiväkotien suunnitteluohjetta päivitetään lisäämällä seuraava teksti sivulle 7:
Luonnon vaikutuksia lasten hyvinvointiin voidaan lisätä päiväkotipihoilla mahdollistamalla luonnonmateriaaleilla toimimisen. Luonnonmukaisemmat alueet voidaan sijoittaa pihojen reuna-alueille, jotta ne kestävät paremmin pihoilla tapahtuvaa voimakasta kulutusta ja talvikunnossa pidettäviä reittejä. Turva-alustana voidaan käyttää turvahaketta. Lasten luontosuhdetta voidaan parantaa myös istuttamalla pihalle hyötykasveja tai viljelylaatikoita.